

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адміністративного права

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Адміністративна відповідальність: проблеми практики»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Затверджено на засіданні
Вченої ради
протокол № від р.

Ректор
_____ **Анатолій Гетьман**

Харків 2023

Програма навчальної дисципліни «Адміністративна відповідальність: проблеми практики» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2023. 28 с.

Розробник:
Соловйова Ольга Миколаївна,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
(протокол № 11 від 2 червня 2021 р.)

Завідувач кафедри - Гаращук Володимир Миколайович, доктор юридичних наук, професор

Оглав

1. Вступ.....	4
2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці).....	10
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	10
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	16
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять	16
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	16
4.3. Освітні технології та методи навчання	17
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни	17
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	20
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни.....	25
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей	29
Додаток 3. Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання та предметних компетентностей в програмі навчальної дисципліни.....	31

1. Вступ

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань про правове регулювання порядку притягнення до адміністративної відповідальності, вивчення підходів до розуміння сутності заходів адміністративної відповідальності – адміністративних стягнень та заходів впливу до неповнолітніх, вироблення основних умінь і навичок застосування законодавства у сфері регламентації провадження у справах про адміністративні правопорушення, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про інститут адміністративної відповідальності, загальні риси та особливості такого виду юридичної відповідальності;
- опанування інструментарієм інституту адміністративної відповідальності, базовими категоріями законодавства про адміністративну відповідальність та адміністративні правопорушення;
- визначення актуальних проблем інституту адміністративної відповідальності та напрямів сучасних наукових досліджень цього інституту;
- аналіз і дослідження прикладних проблем порядку притягнення до адміністративної відповідальності, накладання адміністративних стягнень;
- наведення характеристики видів адміністративних стягнень, аналіз їх сутності та спеціальних правил накладення;
- визначення стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення, окреслення повноважень органів, що складають протоколи про адміністративні правопорушення та розглядають відповідні справи;
- визначення прав й обов'язків особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, інших учасників провадження, юридичних наслідків їх недотримання;

- розвиток навичок і умінь застосування адміністративного законодавства з урахуванням практики Європейського Суду з прав людини у справах про адміністративні правопорушення.

1.2. Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми: за вибором студента.

1.3. Пререквізити: адміністративне право, правові основи публічного адміністрування, адміністративна процедура.

Кореквізити: цифрова трансформація публічного адміністрування, практикум з адміністративного судочинства.

1.4. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:

ПК1. Розуміння сутності адміністративної відповідальності, її характерних ознак та особливостей.

ПК2. Здатність аналізувати проблемні питання, що виникають на практиці під час притягнення до адміністративної відповідальності.

ПК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив практики Європейського суду з прав людини на дотримання базових принципів юридичної відповідальності під час накладення адміністративних стягнень.

ПК4. Здатність здійснювати самостійний аналіз законодавства про адміністративну відповідальність та адміністративні правопорушення.

ПК5. Розуміння сутності принципів адміністративної відповідальності.

ПК6. Розуміння сутності положень ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та проблем їх практичної реалізації в межах провадження у справах про адміністративні правопорушення.

ПК7. Здатність аналізувати та вирішувати проблеми розмежування кримінальної та адміністративної відповідальності, зокрема щодо правопорушень у сфері запобігання корупції та інших.

ПК8. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти при дослідженні сутності й змісту адміністративної відповідальності, зокрема під час накладення адміністративних стягнень.

ПК9. Розуміння сутності та співвідношення адміністративних стягнень з кримінальними покараннями за суміжні кримінальні і адміністративні правопорушеннями.

ПК10. Знання механізму вирішення юридичних колізій у правовому регулюванні провадження у справах про адміністративні правопорушення, проблем застосування аналогії процесуального закону.

ПК11. Здатність визначати елементи складу конкретного адміністративного правопорушення та правильно кваліфікувати дії (бездіяльність) суб'єкта адміністративного правопорушення.

ПК12. Розуміння загальних правил накладення адміністративних стягнень, здатність системно тлумачити особливості накладення адміністративних стягнень різного виду, розумітися на виключеннях із правил.

ПК13. Здатність системно тлумачити підстави для закриття провадження у справах про адміністративні правопорушення.

ПК14. Уміння давати юридичну оцінку підставам, що виключають або звільняють від адміністративної відповідальності.

ПК15. Розуміння стадійності провадження у справах про адміністративні правопорушення.

ПК16. Здатність формулювати особисту думку та аргументовано її представляти при дослідженні доказів у справах про адміністративні правопорушення.

ПК17. Уміння давати юридичну оцінку засобам доказування у справах про адміністративні правопорушення.

ПК18. Здатність обирати стратегію поведінки в залежності від статусу учасника провадження у справах про адміністративні правопорушення, зокрема особи, яка складає протокол про адміністративне правопорушення, адвоката, потерпілого, органу, що розглядає справу, особи, яка притягається до адміністративної відповідальності.

ПК19. Здатність надавати характеристику органам, уповноважених складати протокол про адміністративне правопорушення та розглядати справи про адміністративні правопорушення, описувати їх повноваження.

ПК20. Розуміння підстав та практичних проблем обов'язкової участі прокурора в провадженнях у справах про адміністративні правопорушення.

ПК21. Здатність самостійно готувати проекти актів у справах про адміністративні правопорушення, зокрема протоколу та постанови, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

ПК22. Знання й розуміння порядку фіксації факту вчинення адміністративного правопорушення, оформлення матеріалів справи у випадках, коли протокол не складається.

ПК23. Здатність застосовувати законодавство про порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення.

ПК24. Уміння давати юридичну характеристику порядку оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення в судовому та позасудовому порядку.

ПК25. Здатність застосовувати законодавство щодо виконання адміністративних стягнень різного виду та уміння визначати практичні проблеми виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.

ПК26. Знання механізму розгляду справ про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі, а так само зафіксовані в режимі фото, відео зйомки.

Експлікація загальних і спеціальних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1)

1.5. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти:

РН НД 1.1. Аналізувати та визначати сутність адміністративної відповідальності.

РН НД 1.2. Співвідносити між собою та розмежовувати кримінальну та адміністративну відповідальність, зокрема щодо правопорушень у сфері запобігання корупції та інших.

РН НД 1.3. Дискутувати зі складних правових проблем застосування європейських стандартів притягнення особи до юридичної відповідальності, зокрема до адміністративної відповідальності.

РН НД 1.4. Здійснювати дослідження правових засад провадження у справах про адміністративні правопорушення.

РН НД 1.5. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо принципів адміністративної відповідальності.

РН НД 1.6. Генерувати нові ідеї та використовувати механізми вирішення юридичних колізій у правовому регулюванні провадження у справах про адміністративні адміністративного законодавства.

РН НД 1.7. Аналізувати зміст та ознаки складу адміністративних правопорушень.

РН НД 1.8. Здійснювати порівняльно-правовий аналіз адміністративних стягнень з кримінальними покараннями за суміжні кримінальні і адміністративні правопорушення.

РН НД 1.9. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо загальних та спеціальних правил накладення адміністративних стягнень.

РН НД 2.1. Демонструвати розуміння змісту правового статусу органів, уповноважених складати протокол про адміністративне правопорушення та розглядати справи про адміністративні правопорушення.

РН НД 2.2. Аналізувати змістовне наповнення етапів і стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення.

РН НД 2.3. Визначати акти, які складаються на кожній стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.

РН НД 2.4. Визначати порядок фіксації адміністративних правопорушень.

РН НД 2.5. Демонструвати навички обрання стратегії поведінки в залежності від статусу учасника провадження у справах про адміністративні правопорушення.

РН НД 2.6. Визначати практичні проблеми обов'язкової участі прокурора в провадженнях у справах про адміністративні правопорушення.

РН НД 2.7. Визначати порядок розгляду справи про адміністративні правопорушення.

РН НД 2.8. Розкривати зміст порядку оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення.

РН НД 2.9. Аналізувати сучасну практику виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення та вирішення проблем на практиці.

РН НД 3.1. Розробляти алгоритм застосування законодавства щодо адміністративних правопорушень, зафіксованих в автоматичному режимі, або за допомогою фото-,відео-фіксації.

РН НД 3.2. Демонструвати знання організаційно-правових засад притягнення до адміністративної відповідальності за адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі, або за допомогою фото-,відео-фіксації.

РН НД 3.3. Розкривати особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі, або за допомогою фото, -відео фіксації.

РН НД 3.4. Розкривати особливості складання документів в провадженнях у справах про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі, або за допомогою фото, -відео фіксації.

РН НД 3.5. Визначати процедуру оскарження постанов у справах про правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі, або за допомогою фото, -відео фіксації.

РН НД 3.6. Формувати власне бачення дотримання прав особи під час притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі, або за допомогою фото, -відео фіксації.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2)

1.6. Модулі програми навчальної дисципліни.

Модуль 1. Загальні положення про адміністративну відповідальність.

Модуль 2. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Модуль 3. Провадження у справах про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі або за допомогою фото, відео фіксації.

Програма навчальної дисципліни – сукупність модулів, їх певна послідовність, що сприяє оволодінню певними компетентностями, необхідними для досягнення конкретних результатів навчання. Кожен модуль має певну логічну завершеність стосовно необхідних результатів освоєння освітньо-професійної програми в цілому. У межах модуля теми не визначаються.

Модульний принцип побудови програми навчальної дисципліни забезпечує гнучкість змісту навчальної дисципліни, що відбивається в можливості його диференціації і інтеграції. Безперервність змістовного і логічного переходу між модулями програми навчальної дисципліни, а також збільшення нового знання стають можливими завдяки застосуванню принципу «дидактичної спіралі».

Кількість навчальних одиниць (дидактичний обсяг) змісту навчальної дисципліни має відповідати структурі навчальної дисципліни та реальному навчальному часу студентів.

Дидактичний обсяг навчальної дисципліни визначає розробник експертним способом з орієнтацією на предметну сферу навчальної дисципліни, а також на компетентності та результати навчання.

Кількісно-якісні показники реалізації програми навчальної дисципліни в межах дидактичної структури визначаються у таксономії навчальної дисципліни.

Експлікація модулів компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці)

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура та кількість годин
Кількість кредитів ЄКТС: 4,0	Рівень освіти – другий (магістерський)	Модуль 1 Лекції: 8 Практичні заняття: 8

Кількість модулів*: 3 Загальна кількість годин: 120 Тижневих годин: 4	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право»	Самостійна робота: 18 Модуль 2 Лекції: 8 Практичні заняття: 8 Самостійна робота: 28 Модуль 3 Лекції: 4 Практичні заняття: 4 Самостійна робота: 34 Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)
---	--	--

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення про адміністративну відповідальність

Поняття, зміст та ознаки адміністративної відповідальності. Поняття і суть адміністративної відповідальності. Основні риси адміністративної відповідальності, її відмінність від інших видів юридичної відповідальності. Порівняння адміністративної та кримінальної відповідальності. Практичні проблемні питання під час притягнення особи до адміністративної відповідальності, шляхи їх вирішення. Проблеми розмежування кримінальної та адміністративної відповідальності, зокрема щодо правопорушень у сфері запобігання корупції та інших. Співвідношення адміністративних стягнень з кримінальними покараннями за суміжними кримінальними і адміністративними правопорушеннями. Загальні та спеціальні правила накладення адміністративних стягнень. Підстави для закриття провадження у справах про адміністративні правопорушення. Обставини, що виключають або звільняють від адміністративної відповідальності.

Законодавство про адміністративну відповідальність. Система законодавства про адміністративну відповідальність. Нормативно-правові

* рекомендується: не більше 2-3 модулів для навчальних дисциплін, які вивчаються один семестр; не більше 4-6 модулів для навчальних дисциплін, які вивчаються два семестри.

акти, що визначають склад адміністративних правопорушень. Нормативно-правові акти, які стосуються порядку притягнення до адміністративної відповідальності. Характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення. Завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення. Юридичні колізії у правовому регулюванні провадження у справах про адміністративні правопорушення. Недоліки нормативно-правового регулювання адміністративної відповідальності. Аналогія процесуального закону. Проблеми застосування аналогії процесуального закону. Закріплення елементів складу адміністративного правопорушення. Кваліфікація адміністративних правопорушень. Реформування законодавства про адміністративну відповідальність. Закон України «Про адміністративну процедуру» та провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Значення рішень Європейського Суду з прав людини у справах про притягнення особи до адміністративної відповідальності. Практика Європейського суду з прав людини. Рішення Європейського суду з прав людини, що мають відношення до справ про адміністративні правопорушення. Положення ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та проблеми їх практичної реалізації у справах про адміністративні правопорушення. Суд, встановлений законом у справах про адміністративні правопорушення. Право на справедливий суд у справах про адміністративні правопорушення.

Принципи адміністративної відповідальності, проблеми їх практичної реалізації. Сутність принципів адміністративної відповідальності. Закріплення принципів адміністративної відповідальності. Конституційні положення про загальні засади адміністративної відповідальності. Принцип презумпції невинуватості. Принцип індивідуалізація адміністративної відповідальності. Застосування принципів юридичної відповідальності для вирішення колізій. Практичне значення принципів адміністративної відповідальності.

Модуль 2. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Фіксація факту вчинення адміністративного правопорушення. Порядок складання протоколу про адміністративне правопорушення. Органи, уповноважені на складання протоколу. Випадки, коли протокол не складається. Проблемні питання на практиці щодо направлення протоколу на доопрацювання. Місце складання протоколу про адміністративне правопорушення. Підписання протоколу про адміністративне правопорушення. Ознайомлення особи з правами під час складання протоколу. Забезпечення права особи на захист.

Розгляд справи про адміністративне правопорушення. Строки розгляду справи про адміністративне правопорушення. Місце розгляду справи про адміністративне правопорушення. Органи уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення. Види постанов, що виносяться за результатами розгляду справи про адміністративне правопорушення. Відвід (самовідвід) посадової особи, яка розглядає справу про адміністративне правопорушення. Дотримання строків розгляду справи.

Оскарження постанов про накладення адміністративних стягнень. Право на оскарження постанови у справах про адміністративні правопорушення. Адміністративний порядок оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення. Оскарження постанови в порядку адміністративного судочинства. Оскарження постанови в апеляційному порядку. Оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення прокурором.

Практичні проблеми виконання адміністративних стягнень. Звернення постанови про накладення стягнення до виконання. Особливості виконання постанов про накладення того чи іншого стягнення. Добровільне виконання постанови про накладення стягнення. Відповідальність за не виконання постанов про накладення стягнення.

Модуль 3. Проведення у справах про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі або за допомогою фото, відео фіксації.

Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі. Правопорушення, що фіксуються в автоматичному режимі. Фото, відео фіксація адміністративних правопорушень. Суб'єкт адміністративного правопорушення, зафіксованого в автоматичному режимі. Порядок розгляду справ про правопорушення, зафіксованих в автоматичному режимі.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять:

- форми організації освітнього процесу: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи.
- види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота – вид позааудиторної роботи навчального характеру, яка спрямована на вивчення програмного матеріалу навчального курсу. Під час самостійної роботи студент має самостійно опрацювати конспекти лекцій, рекомендовану літературу, нормативні акти, матеріали емпіричних досліджень до тем, що виносяться на практичні заняття.

Формами самостійної роботи студентів є: індивідуальна підсумкова письмова робота; доопрацювання матеріалів лекцій; робота в інформаційних мережах; наукове повідомлення з вузькоспеціальною проблематикою; підготовка тематичних презентацій; підготовка та публікація наукових статей, тез тощо; розробка схем, таблиць з тем початкової дисципліни; анотування наукових статей і монографій; здійснення аналізу законопроектів та змін законодавства.

Самостійна робота студентів полягає у вивченні додаткової навчальної, наукової літератури, ознайомленні із законодавством про притягнення до адміністративної відповідальності інших країн, вивченні практики притягнення до адміністративної відповідальності, зокрема судової практики,

аналізу практики Європейського Суду з прав людини. Самостійна робота призначена для поглиблення знань студентів із тем, що передбачені навчальною дисципліною.

4.3. Освітні технології та методи навчання

- освітні технології: проблемного навчання, контекстного навчання, студентоцентроване навчання, аудіо-візуальні технології, наукові дискусії, інтерактивні технології, ІТ-технології тощо;

- методи навчання: поєднання словесних, наочних та практичних методів, метод проблемного викладання, прес-конференції, ділові ігри, мозкові штурми, моделювання професійних ситуацій, кейс-метод, метод дискусії, круглий стіл тощо.

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

Формами контролю знань студентів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5); - контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Самостійна робота студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 20	max 10	max 15	max 10	max 15	max 10	max 20	max 100

Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки.

		При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Диференційований залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
Зараховано	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на запитання за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.

		3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1984. № 51. Ст. 1122.
2. Кодекс цивільного захисту від 02.10.2012 № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010. *Офіційний вісник України*. 2010. № 92. Т. 1. Ст. 3248.
4. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02.06. 2016 № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text>.
5. Конвенція про захист прав людини і основ від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
6. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

Література

Основна література

1. Адміністративна відповідальність: курс лекцій / за ред. О. В. Кузьменко. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 568 с.

2. Адміністративна відповідальність та провадження в справах про адміністративні правопорушення: навч. посібник / за заг. ред. О. В. Кузьменко. Київ: Центр учб. л-ри, 2016. 388 с.

3. Адміністративне деліктне законодавство: зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні / авт.-упоряд. О. А. Банчук. Київ: Книги для бізнесу, 2007. 912 с.

4. Братковський В. М. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: монографія. Львів: Галицька видавнича спілка, 2020. 204 с.

5. Коллер Ю. С., Собакарь А. О. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху: монографія. К. : «МП Леся», 2015. 204 с.

5. Колпаков В. К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 256 с.

6. Лук'янець Д. М. Інститут адміністративної відповідальності: проблеми практики. К.: Інститут держави і права ім. ВМ Корецького НАН України імені Корецького, 2001. 220 с.

6. Матіос А. В. Адміністративна відповідальність посадових осіб: монографія. Київ: Знання, 2007. 223 с.

7. Щокін Р. Г., Ковальчук А. Ю., Костенко І. В. Адміністративна відповідальність: навч. посібник; за заг. ред. М. Н. Курка. Київ: ДП Видавничий дім «Персонал», 2015. 148 с.

Додаткова література

1. Поштаренко О. Поняття, сутність та зміст адміністративної відповідальності в умовах нової парадигми адміністративного права. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 3. С. 174–179.

2. Федорова А. Отличие уголовного проступка от преступления и административного правонарушения. legea si Viata, Februarie. 2016. С. 148–151.

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Єдиний державний реєстр судових рішень - <https://reyestr.court.gov.ua>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адміністративного права. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605:administratyvna-protsedura&Itemid=151

Додаток 1

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності. (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	ПК1. Розуміння сутності адміністративної відповідальності, її характерних ознак та особливостей. ПК2. Здатність аналізувати проблемні питання, що виникають на практиці під час притягнення до адміністративної відповідальності. ПК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив практики Європейського суду з прав людини на дотримання базових принципів юридичної відповідальності під час накладення адміністративних стягнень.
ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПК4. Здатність здійснювати самостійний аналіз законодавства про адміністративну відповідальність та адміністративні правопорушення.

	ПК5. Розуміння сутності принципів адміністративної відповідальності. ПК6. Розуміння сутності положень ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та проблем їх практичної реалізації в межах провадження у справах про адміністративні правопорушення.
ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПК7. Здатність аналізувати та вирішувати проблеми розмежування кримінальної та адміністративної відповідальності, зокрема щодо правопорушень у сфері запобігання корупції та інших. ПК8. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти при дослідженні сутності й змісту адміністративної відповідальності, зокрема під час накладення адміністративних стягнень. ПК9. Розуміння сутності та співвідношення адміністративних стягнень з кримінальними покараннями за суміжні кримінальні і адміністративні правопорушеннями.
ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ПК10. Знання механізму вирішення юридичних колізій у правовому регулюванні провадження у справах про адміністративні правопорушення, проблем застосування аналогії процесуального закону. ПК11. Здатність визначати елементи складу конкретного адміністративного правопорушення та правильно кваліфікувати дії (бездіяльність) суб'єкта адміністративного правопорушення. ПК12. Розуміння загальних правил накладення адміністративних стягнень, здатність системно тлумачити особливості накладення адміністративних стягнень різного виду, розумітися на виключеннях із правил.
ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.	ПК13. Здатність системно тлумачити підстави для закриття провадження у справах про адміністративні правопорушення. ПК14. Уміння давати юридичну оцінку підставам, що виключають або звільняють від адміністративної відповідальності. ПК15. Розуміння стадійності провадження у справах про адміністративні правопорушення. ПК16. Здатність формулювати особисту думку та аргументовано її представляти при дослідженні доказів у справах про адміністративні правопорушення.

	ПК17. Уміння давати юридичну оцінку засобам доказування у справах про адміністративні правопорушення.
ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.	ПК18. Здатність обирати стратегію поведінки в залежності від статусу учасника провадження у справах про адміністративні правопорушення, зокрема особи, яка складає протокол про адміністративне правопорушення, адвоката, потерпілого, органу, що розглядає справу, особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. ПК19. Здатність надавати характеристику органам, уповноважених складати протокол про адміністративне правопорушення та розглядати справи про адміністративні правопорушення, описувати їх повноваження. ПК20. Розуміння підстав та практичних проблем обов'язкової участі прокурора в провадженнях у справах про адміністративні правопорушення. ПК21. Здатність самостійно готувати проекти актів у справах про адміністративні правопорушення, зокрема протоколу та постанови, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості. ПК22. Знання й розуміння порядку фіксації факту вчинення адміністративного правопорушення, оформлення матеріалів справи у випадках, коли протокол не складається.
ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.	ПК23. Здатність застосовувати законодавство про порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення. ПК24. Уміння давати юридичну характеристику порядку оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення в судовому та позасудовому порядку. ПК25. Здатність застосовувати законодавство щодо виконання адміністративних стягнень різного виду та уміння визначати практичні проблеми виконання постанов про накладення адміністративних стягнень. ПК26. Знання механізму розгляду справ про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі, а так само зафіксовані в режимі фото, відео зйомки.

СК – спеціальні компетентності (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв’язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.	ПК1. Розуміння сутності адміністративної відповідальності, її характерних ознак та особливостей. ПК2. Здатність аналізувати проблемні питання, що виникають на практиці під час притягнення до адміністративної відповідальності. ПК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив практики Європейського суду з прав людини на дотримання базових принципів юридичної відповідальності під час накладення адміністративних стягнень. ПК4. Здатність здійснювати самостійний аналіз законодавства про адміністративну відповідальність та адміністративні правопорушення. ПК5. Розуміння сутності принципів адміністративної відповідальності.
СК 2.Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.	ПК6. Розуміння сутності положень ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та проблем їх практичної реалізації в межах провадження у справах про адміністративні правопорушення. ПК7. Здатність аналізувати та вирішувати проблеми розмежування кримінальної та адміністративної відповідальності, зокрема щодо правопорушень у сфері запобігання корупції та інших. ПК8. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти при дослідженні сутності й змісту адміністративної відповідальності, зокрема під час накладення адміністративних стягнень. ПК9. Розуміння сутності та співвідношення адміністративних стягнень з кримінальними покараннями за суміжні кримінальні і адміністративні правопорушеннями.
СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.	ПК10. Знання механізму вирішення юридичних колізій у правовому регулюванні провадження у справах про адміністративні правопорушення, проблем застосування аналогії процесуального закону. ПК11. Здатність визначати елементи складу конкретного адміністративного правопорушення та правильно кваліфікувати дії (бездіяльність) суб’єкта адміністративного правопорушення.

	ПК12. Розуміння загальних правил накладення адміністративних стягнень, здатність системно тлумачити особливості накладення адміністративних стягнень різного виду, розумітися на виключеннях із правил. ПК13. Здатність системно тлумачити підстави для закриття провадження у справах про адміністративні правопорушення.
СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.	ПК14. Уміння давати юридичну оцінку підставам, що виключають або звільняють від адміністративної відповідальності. ПК15. Розуміння стадійності провадження у справах про адміністративні правопорушення. ПК16. Здатність формулювати особисту думку та аргументовано її представляти при дослідженні доказів у справах про адміністративні правопорушення.
СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.	ПК17. Уміння давати юридичну оцінку засобам доказування у справах про адміністративні правопорушення. ПК18. Здатність обирати стратегію поведінки в залежності від статусу учасника провадження у справах про адміністративні правопорушення, зокрема особи, яка складає протокол про адміністративне правопорушення, адвоката, потерпілого, органу, що розглядає справу, особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. ПК19. Здатність надавати характеристику органам, уповноважених складати протокол про адміністративне правопорушення та розглядати справи про адміністративні правопорушення, описувати їх повноваження.
СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.	ПК20. Розуміння підстав та практичних проблем обов'язкової участі прокурора в провадженнях у справах про адміністративні правопорушення. ПК21. Здатність самостійно готувати проекти актів у справах про адміністративні правопорушення, зокрема протоколу та постанови, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
СК1.2. Здатність демонструвати знання й розуміння правових систем в умовах глобалізації.	ПК22. Знання й розуміння порядку фіксації факту вчинення адміністративного правопорушення, оформлення матеріалів справи у випадках, коли протокол не складається.

	ПК23. Здатність застосовати законодавство про порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення.
СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.	ПК24. Уміння давати юридичну характеристику порядку оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення в судовому та позасудовому порядку. ПК25. Здатність застосовати законодавство щодо виконання адміністративних стягнень різного виду та уміння визначати практичні проблеми виконання постанов про накладення адміністративних стягнень. ПК26. Знання механізму розгляду справ про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі, а так само зафіксовані в режимі фото, відео зйомки.

Додаток 2

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
ПРН – результати навчання за спеціальністю /спеціалізацією (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.	№1	РН НД 1.1. Аналізувати та визначати сутність адміністративної відповідальності. РН НД 1.2. Співвідносити між собою та розмежовувати кримінальну та адміністративну відповідальність, зокрема щодо правопорушень у сфері запобігання корупції та інших. РН НД 1.3. Дискутувати зі складних правових проблем застосування європейських стандартів притягнення особи до юридичної відповідальності, зокрема до адміністративної відповідальності.
ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та	№1	РН НД 1.4. Здійснювати дослідження правових засад провадження у справах про адміністративні правопорушення.

наводити переконливі аргументи.		РН НД 1.5. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо принципів адміністративної відповідальності.
ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.	№1	РН НД 1.6. Генерувати нові ідеї та використовувати механізми вирішення юридичних колізій у правовому регулюванні провадження у справах про адміністративні адміністративного законодавства. РН НД 1.7. Аналізувати зміст та ознаки складу адміністративних правопорушень.
ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.	№1	РН НД 1.8. Здійснювати порівняльно-правовий аналіз адміністративних стягнень з кримінальними покараннями за суміжні кримінальні і адміністративні правопорушення. РН НД 1.9. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо загальних та спеціальних правил накладення адміністративних стягнень.
ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.	№ 2	РН НД 2.1. Демонструвати розуміння змісту правового статусу органів, уповноважених складати протокол про адміністративне правопорушення та розглядати справи про адміністративні правопорушення. РН НД 2.2. Аналізувати змістовне наповнення етапів і стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення. РН НД 2.3. Визначати акти, які складаються на кожній стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення. РН НД 2.4. Визначати порядок фіксації адміністративних правопорушень. РН НД 2.5. Демонструвати навички обрання стратегії поведінки в залежності від статусу учасника провадження у справах про адміністративні правопорушення.
ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.	№ 2	РН НД 2.6. Визначати практичні проблеми обов'язкової участі прокурора в провадженнях у справах про адміністративні правопорушення. РН НД 2.7. Визначати порядок розгляду справи про адміністративні правопорушення. РН НД 2.8. Розкривати зміст порядку оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення.
ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних	№ 2	РН НД 2.9. Аналізувати сучасну практику виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення та вирішення проблем на практиці.

Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання та предметних компетентностей у програмі навчальної дисципліни

[illegible]

